

Decyzja brytyjskich wyborców w sprawie opuszczenia Unii Europejskiej (decyzja o tzw. Brexicie) podjęta 23 czerwca 2016 r. może zapoczątkować szereg nieprzewidywalnych zdarzeń zarówno dla Wielkiej Brytanii, jak i dla pozostałych państw członkowskich UE, strefy euro i całego europejskiego regionu. Głosowanie za Brexitem może być postrzegane jako początek trzeciej rundy kryzysu europejskiego, po kryzysie zadłużenia strefy euro i kryzysie migracyjnym. Rezultat referendum wywołał przede wszystkim ogromny wstrząs dla brytyjskiego społeczeństwa i gospodarki. Niemniej jednak, w przypadku pozostałych państw członkowskich Brexit także będzie miał swoje następstwa. Każdy kraj UE odczuje jego skutki w mniejszym lub większym stopniu.

W wielu krajach UE wyniki brytyjskiego referendum powinny dostrzegalnie przełożyć się na strategię firm. Proponowany projekt opiera się na założeniach, które są wolne od emocji w analizie niewątpliwie trudnego procesu negocjacyjnego, który czeka Europę. Ponieważ przypadek wyjścia Wielkiej Brytanii z UE jest pierwszym tego typu zdarzeniem, generuje on niepewność dla wszystkich zaangażowanych podmiotów (małych, dużych państw, instytucji UE, społeczeństw, przedsiębiorstw, itd.) i już po samym referendum utożsamiany był ze znaczącym zachwianiem struktur UE. Stąd, w projekcie zakłada się, że ani Wielka Brytania ani państwa członkowskie UE, czy też unijne instytucje nie są zainteresowane eskalacją napięć i początkiem procesu dezintegracji Unii, która mogłaby być konsekwencją Brexitu. Wszyscy zaangażowani w proces negocjacyjny powinni dążyć do zapewnienia politycznej i ekonomicznej stabilizacji w Europie, która z kolei stworzy przedsiębiorstwom bezpieczne środowisko do kontynuowania korzystnej kooperacji.

Dlatego celem tego projektu badawczego jest weryfikacja, czy i jak polskie firmy przygotowują się do nadchodzącej zmiany. W szczególności wskazane jest, aby przeanalizować strategię adaptacyjne przedsiębiorstw i stworzyć ich typologię z uwzględnieniem ich głównych wyróżników. Aby zrealizować cele projektu, konieczne będzie przeprowadzenie szeregu analiz obejmujących:

- Wyznaczenie czynników kształtujących strategię polskich firm na rynku brytyjskim w świetle zbliżającego się Brexitu,
- Rangowanie branż najbardziej i najmniej podatnych na ekonomiczne konsekwencje Brexitu,
- Ocenę wpływu niepewności przyszłych relacji Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii na wzorce zachowań polskich firm.

Aby zrealizować przedstawione cele konieczne jest przeprowadzenie badań, które pozwolą zweryfikować postawione wcześniej hipotezy. Obejmują one badania uwzględniające ocenę z wykorzystaniem modelu empirycznego. Projekt zakłada obszerne, pogłębione studia literaturowe i badania empiryczne z wykorzystaniem metod ilościowych i jakościowych. Badania podstawowe będą realizowane za pomocą metody wspomaganym komputerowo wywiadów telefonicznych (CATI), której celem jest uzyskanie informacji o dotychczasowych, obecnych i przyszłych strategiach polskich firm na rynku brytyjskim. Próba badawcza obejmie zarówno (1) branże produkcyjne, jak i nieprodukcyjne, (2) firmy, które weszły na rynek z pomocą kapitałowych i nie kapitałowych form ekspansji (3) firmy w różnym wieku i (4) o różnym doświadczeniu. Zebrane informacje będą obejmować szeroki zakres czasowy (2004-2018), aby umożliwić analizę trendów w stosunkach między Wielką Brytanią i Polską.

Jednym z głównych rezultatów projektu będzie opracowanie modelu koncepcyjnego, który pozwoli badać wzorce zachowań firm w obliczu zewnętrznych, niespodziewanych turbulencji. Strategie przedsiębiorstw zostaną zweryfikowane pod kątem różnych grup czynników, które obejmują determinanty na poziomie firmy, na poziomie branżowym i na poziomie kraju. Badanie to pomoże określić, czy Brexit jest - jak postrzega to wielu - zagrożeniem dla istnienia polsko-brytyjskiej współpracy gospodarczej, czy - jak twierdzą nieliczni - wyzwaniem, które, jeśli odpowiednio wykorzystane da firmom okazję do rozwoju. Ponadto warto nadmienić, że proponowane badanie wykorzystuje unikalne podejście - większość przeprowadzonych dotąd badań skupia się na sytuacji po Brexicie próbując ocenić skalę zmian gdy wyjście Wielkiej Brytanii z Unii stanie się faktem. Tutaj uwaga koncentruje się na strategiach wdrożonych przed tym wydarzeniem.